

PRIJÁTEL.

Znanoszt razserjüvajo cse mészecsne novine.

Naprêplácse cêna:

Nastrtnyek leto 90 kr.

Broj 3.

Naprêplácse penez i novine szlisajôcse pizma szo na imê réditela v-Buda-Pest „országház“ poszlane.

P o v ô d e n.

— Z-kêpom. —

Ka szmo krivi, ka szmo dön'k pregêhsili,
Ka sze od nász kastiga neodvrni?

*

Zima namali odhája, szunce sze toplo ká'ze,
Vsze sze v-naturi zbüdjáva na nôvo 'zivlêne.
Vértovje pôla oglüjo: kak je kaj? Premislávsi:
Káksi pôv de? Pa csi k-deli mogocsno szégnoti?

Tam gde voda Dünaja, kakti brázda razorála
Domovine zemlô; gde obülen pôv zavrácsa
Trüd orácsa; puno vlát gde gible vöter; do csrvá
Hodi v-trávi 'zivina . . . bogásztvo je tü domá.

Mir je vészi . . . povecsérji lüsztvó sze 'ze szpát szprávla . . .
Ka je tô? . . . ka sümi tak? . . . Odkec té rüm prászkanya? . . .
Trésztk stükôv, glász zvonôv, krics pomôcsi v-ednom je
csüti . . .

Szmi loj szel! Szôdnyi dén de, szvét sze scsé vtüiniti!

Vujdi ki scsés ütri dén viditi! Povôden tira
Prék po poli, prék po vészi . . . jeli szmê? ne pita;
Zadevko ne trpi: tere, rüsi . . . tô ti pamet zmêsa
Vid'ti, vekivecsna môcs kak pascslivoszt pokopa!

Vu etom morji szamo escse edna hi'za cêla . . .
Voda 'ze prék praga ide, v-hi'zi mati sztára
Bete'zna, sztrasno je tô! . . . deca, 'zivát pomôcs isese,
Mo'zá voda odneszla, 'zenszka száma ka zacsne?

Detecse szrcé nyê tô právi: rêsi mati tvojo,
Tô je prva du'znoszt, te miszli na szvojo deco! . . .
Mati na szüho odneszé . . . pomále nezáj ide,
Neszé je . . . pesz plava z'nyôv . . . voda vise szégüje.

Escse nisteri sztopáj, na breg je djála decsico, —
Gde pa jé? sztôpila od vodé zglôbano jamo . . .
Voda nisterokrát bobocsne i zmehéri sze — —
Tô je nyihova szapa, szmrtniprt pa valôvje . . .

Várasí, vesznice na falate sztrêto plavajo,
Z-poszteljov brána i sztrêha sztolom vküpmêsano,
Zibel plava zdetetom i gda zvôde vözribijo, —
Tam je mácska pa predé . . . tak szladko i mirovno . . .

Sztrahsno! kolko lüdi je tak, da bi dnész na szvét prislo . . .
Dajte, dajte vi ki máte, od'zente nevoló,
Sto zná csi nete vütro 'ze vi proszili? — — Mogocsno! — —
Vém na tój zemli sze zvêks'ga lodísi pôvajo.

a. i.

Orzacsko szpráviscse.

Od szamoodávanya dohána.

Za dokoncsanyom boja oszlobodnyênya, nas ország pod szamoládnoszt priso. V-etom vrêmeni szo tákse dácse vövr'zene, stere szmo prvle nití nê poznali. Ország sze trôstao, ka pride cajt, ka sze od eti nenászladni gosztôv rêsi. Gda sze vezalo jedinyanya med dvôma országoma dogotovilo, te je 'ze za dohodke eti drá'zd'zliví dács velika potrêbsina bíla. Po táksem je dohána szamoodávanye (monopol), med vnôgimi drügimi, nadale osztanolo. Eto szamoodávanye v-ednom leti 9—12 millionov dohodka noszi. Prvle ete dohodek doszta véksi bio; ali lüsztvó sze bolje i bolje po svércariji pascsilo szebi potrêbnoga dohána pripraviti. Po táksem dohodka suma vszáko leto ménsa grátala. Za volo zadrgávanya svércarije v-tom táli sze právda z-osztrimi szkoncsávanyi ponovíla. V-prvom rédi, ki na szvoj nüc dohan bode pôvao, od ☐ klavtra 40 krajcarov more plácsati. Z—20 krajcari vecs kak prvle. Svércarje i ki ete pomágajo, szigorno bodo obkastigani. Do etoga máo csi je svércar nê meo plácsati, nika sze nyemi nê zgôdilo; po etom táksi v-temnico prido. Táksi do povôzvényi tüdi pokastigani, ki znájo ka Peter ali Pavel svérca, ali svércnati dohan má, ali záto ga neovádi jo.

Na szpráviscsi od vnôgi poszlavcov vöpovédano 'zelêne, naj sze dohána szamoodávanye doliszprávi. Miniszter predszednik na eto 'zelêne tô odgovoro, ka on bi tô rad doprneszo, ali szkém do ztoga tekôcsi dohodki nameszteseni.

Od szkoncsávanya szlédnye-volé.

Szkoro vszáki cslovek, ki kákso vrêdnoszt má, gda ga pamet opomina na k-nádi idênya nyagova 'zitka, te szkoncsáva od szvojga vrêdnoszt, sto eto naj dobi po nyagovoj szmrtri. Tô je szkoncsávanye szlédnye-volé, ali nacsí: testament.

Eto ti najvecs lüdi doszégne. Geto doszéga máo v-etom dugoványi nê bilô nikse jedinoszti, szpráviscse sze moglo v-tom táli za drügo právdo szkrbeti, pôleg stere sze naj nikse vkanênye ne zgodi i naj szo ti právi herbasje nê od nagnyeni z-örocsine.

Pôleg sztáre právde szo ti nemesnyáki, nê nemesnyáki i varaski pôrgarje po poszebnój formi testament rédili; vnôgi mesztaj v-tom táli esose od návade szprávléna pravica bíla, vu Erdelszkom i na szoldatskoj

granici pa itak z-szamoládnoga vrêmene ausztriánszka pravica v-môcsi osztála. Eto sze moglo na cêli ország na edno formo szpravití.

Szkoncsávanye szlêdnye volé sze zná zgodíti: vu obszojnom testamenti v-piszmi, v-obszojnom testamenti zrecsjôv, v-odkritom testamenti i pri králeszkom notárosi dolidjánom obszojnom testamenti. Právda odtoga szkoncsáva, ka naj szlêdnja vola sze obdr'zi i naj sze zgodí. Szamo táksi v pizmódjáni testament valá, steroga szam napise i podpise, ki testament rédi, i escse dvá szvedoka sze moreta podpiszatí, i steri testament je od lücke rôke pisan, na tom sze moro stirje szvedocke podpiszati. Máloga sztaroshta lidjé, glühi, némi, nôri i ki szo za dobicsek valón hamicsno priszego dáli i szo za tô pokastigani bilí: nemrejo pri testamenti szvedoki bidti. Szvedoki moro vszi pri podpiszi v-ednom vrêmeni vküpbidti, ka csi trbê, naj poszvedocsi znájo, ka sze nê zgodilo nikse vkanyênye ali zblodnyênye. Szvedokom nê potrebnô znati, ka je vu testamentom szpizano; zadoszta csi on, ki testamentom rédi, pred szvedoki vöpové, ka od nyaga pizano i podpizano pismo je nyagov testament; pritáksem testamenti, steroga lücki piso, zadoszta, ka ga pred szvedoki podpise, ali szamo vöpové, ka je to pismo kak nyagov testament podpizso.

Na vszákóm testamentomi more vödjáno bidti gde? v-sterom meszti, gda? v-sterom leti i dnévi je rejeni, ár ovak ne valá.

Csi on, ki testament rédi, szvedokom povê, ka je za szlêdnyo volo v-pismo djáno, te sze more testament escse ednök obcsteti, na tô sze pod pise, ki testament rédi, csi nevê pizati, te od szvedokov eden na testament nyagove rôke znaménye dene i potom sze za nyagovim iménom szvedoki podpisejo. Szamo mô'z i 'zena máta pravico szlêdnyo volo v-edno pismo zaperiti.

Obszojni testament z-recsjôv sze pred stirami szvedoki naprávi. Szvedocke moro togo, ki testament rédi, jezik razmiti, i on pred szvedoki more vöoznanoti, ka testament z-recsjôv 'zelê napraviti. Nihávas örocsine szlêdnyo volo more razumlivo naprêdati, nê pa ka bi na pitanye z-povoljenyom ali nezpovoljenyom odgovárho. Csi on, ki testament z-recsjôv na rédo za tri mészecce ne merjé, te testament na du'ze ne valá; csipa potom vrêmeni merjé, testament szamo te valá, csi sze poszvedocsi, ka je v-ti tri mészecaj nyemi nê mogocsno bilô novi testament na rédití.

Odkriti testament sze od kral. notarosa dogotovi; némomi je szamo eta pôť odprêta na rejenyé testamenta.

V-právdoszklenyeni szpômenek Deák Ferenc.

Orszacsko szpráviscse Deák Ferenc za domovíne naprêpomáganye z-delom vöpokázano zaszlû'zenoszt 'zelevsi navekivecsno vrêmen obvarvati, etoga velikoga sziná szpômenek je vu právdoszklenyi.

Pri tanácsivanyi v-poszlavcovoj hi'zi verh ete právde podsztave, od právoga protivnika sztrána eden poszlavec Ürményi gucsó, od szrcá tekôcsimi toplimi recsámi porácsavcsi od miniszteriumo naprêprilo'zeno právdo podsztavo za právdo potrditi. Od levoga sztrána Simonyi Ernô prôti gucsó právdi-podsztavi,

'zelevsi ka naj sze odvr'ze. Za potrdjávanye szvoje recsi z-rédoma naprêprineszo, ka vsze Deákovo delo sze 'ze ponácsisivalo. Ete gucs je vecsesznozta poszlavcove hi'ze jáko razcsémero. — Právda podsztave, z-vön lëvoga sztrána, je szlavanyom vecsesznozta za právdo posztávlana, geto szo vel kási k-tomi z ednim glászom prisztôpili.

Poszlavcova hi'za nadale v-tanácsivanye vzéla právdo podsztavo, kakda bode vprisesztnom vrêmeni dácsa placsiivana, i edno drügo podsztavo od obesinsz-koga varvanya dugovány zdrávja.

Kossuth Lajos od Deák Ferenc. V-premi-nôcsi do nász szégnoysi stirideszét létí szo trjé mô'zi bili, ki szo nasega országa sors v-rokaj meli i pelali. Széchenyi Stevan grof ki je szvojov célov mocsjôv na tô delo, naj sze ország obogati i naj sze znánye razsürja. Vno'zino dobroga ete cslovek országi vesino; ali szvoje djánye tak pelo, ka v-országi naj szamo dvá zlocseka lidjé bodo: velikási i delavci. Tomi je prôti sztano Kossuth, 'zelevsi szloboscino i jednoszt. Steo je, naj vu szloboscino prebivajôcsem országi premocsni lidje szojo. Cêli ország na Kossuthovo pôť sztôpo. Najoprvm je goszpocsina dolisz-právlana i országa szamosztálnoszt je vöpovédana. Eto je prevec veliko delo bilô. Széchenyi vidévsi, ka nyaga národ nescse naszledüvati, v-pámeti zmêsan v-szamôcsno meszto odiso. Országa szloboscina sze szpretiszkávanym razklácsila. Kossuth v-ptühinszke országe odiso. Trétji je bio Deák Ferenc, ki zadoszta prvle delaven bio za domovino kak Kossuth. Deák je pomágo zacsnoti ono gibanye, stero szledi Kossuth szvojov dühsovnosztjov na obládnoszt zdigno. Gda sze boj odszlobodnyêna zacsnô, Deák zcsészti dolizahválivsi, na szvoje poszesztvo odiso.

Széchenyi Stevana je szmert 1860 oga leta 8-moga velkogatrávna odzvála szvêta. Szrcá zhájaním turobnosztom národ 'zaloszt na ete veliki zgübiecek vöpokázo. Po szmrti Széchenyia edna zvêzda sze na nébi Vogrszkogaországá okmicsila.

Nê dávnok szmo pokopali Deák Ferenc. Drüga zvêzda z-nêbe ménila.

Kossuth je szam osztano med onimi, ki szo za ország delavni bili. Szunce je itak nanébi, ali eto 73-i letani 'ze tüdi k-nádi priblizáva. Jeli de meo vecs tákse preimenitne mô'zé ország, csi sze toga szlêdnyega szvojo domovino tak cseresz lüblézno szrcé obtühi? Sto zná? . . .

Gda je Deák mreó, vno'gi szo lüsticsni bili znati, kákse mislênye Deákova szmrt vu Kossuthi obüdila.

Za volo bolje razmênye trbê znati, ka Kossuth od nigda tô právi, ka Vogrszkiország li brezi Ausztrie szamosztálno sze zná premocsnêstiti; Deák pa od 1867-moga leta országá blá'zensztvo li vu vküpprikapcsenoszti z-Ausztriov vido.

Kossuth ete dnih rêszan poszlo pismo ednómi poszlavci, v-sterom szvoje mislênye od krije.

Kossuthovo pismo, stero po vszeféle jezikaj vödáni novinaj poszvêti razglaseno, jáko dugo i tak li te imenitnêsi mészta sesémo naprêprineszti.

'Zalosztjov je obcsüo Kossuth Deáka szmrt. Znyim je edna nájbolje szvetécsa zvêzda z-domevine nébe ménila. Csigli Kossuth na orszáq gledôcs za lagoje dr'zi vsze ono, ka Deák od 1867-moga leta povolo szkoncsávati, dicsi Deáka v-szvojoj prosztôcsjoj kak previsziko sztojécsega mo'zá. Kak velki cslovek je bio Deák, ká'ze tô od nyaga v-1867-mom leti szprávleno vezalo, stero zvôn Deáka drügi nebi môcs meo národa napotrdenyenyé napelati. Eto vezalo Kossuth za Deákovo blôdnoszt právi. Velki lidjé-právi — li velko blôdnoszt znájo pokázati.

Nadale csüdiva sze Kossuth, kak sze mogo Deák vszvojem mislênyi tak obrnôti, ka za orszáq narejono vezalo zadobro glászo. Deák je bio, ki je vu 1861-vom leti pravo: poklacsén národ sze zná goropraviti, ali odpovêdane pravice zniksov skerjov nê mogocsno nezáj szpraviti.

Csibi tô stoj drügi vesino, szvét pi tô pravo, ka sze ztoga haszek csako. Od Deáke tô niscse nemre praviti. Tô káse kak je veliki cslovek bio Deák. Deák je z-tém korono darüvo i dönok králeszka miloscsa szromatica osztá'a prôti tomi prôsttomi csloveki, nênavsi nyemi kaj ponüiditi, ka bi on vzéti zavrêdno dr'zo. Zátó — právi Kossuth — jáko lepô bilô od kralice, ka primrtvom têli toga csloveka szvojga szrcá 'zalosztí z-ednov szkuzov vöpokázala.

Kossuth Deákovo vezalo na orszáq nadale za kvarno dr'zi. Právi, po kázalo sze, kama je z-tém orszáq priso. Csi Vogrszkiország na du'ze nede steo za dojno kravo szlü'ziti ausztriancom, tê nedo márati jeli bode nadale vezalo goriabdr'záno ali nê. Tô zdaj 'ze glászijo, ka sze orszáq na vámo gledôcs odnyi poszebniti 'zelê.

Csüdiva sze Kossuth i nemre szí raztolmacsiti, kak je tô, ka szo Deáka rávnok z-nyagovoga sztrána lidjé v-tom nê naszledüvali, ka v-nyemi za diko szlü'zilo, nego tê szo sze za csészti, za bogásztvo pascili i zlagojim vörtivanyom szo orszáq v-dnésni sztális szpravili.

Deák — právi zádnyis Kossuth — z-tém mislenyom mreo, ka orszáq zadovolen, ár nyagov dvê leti trpécsi beteg nyemi nê dopüszto viditi, ka sze v országi zgodilo, ali Kossuth niti té szrecse nede meo gda ga ptühinszka zemla vszébe vzeme, da on vidi nakój je vogrszki národ szprávleni.

Elno vêkico ciprus dréva poszlo, proszivsi szvojga prijátela, naj tô naprag kapele polo'zi, stera Deáki zagrob szlü'zi; nikaj nedene, csitô vêkico lidje razklácsiho i jo vöter odneszé, Deák po toj vêkici naznánye dobi, ka za glászi nyemi Kossuth posle.

Zvönszki dugoványi.

Z-Hercegovine nôvoga malo csüti. Opomênye vrêdno bitja v-preminôcsem mészeci nê bilo. Z-nasega kraja hercegovinancom káksosté pomôcs dati je prepovêdano. Vise 22 jezér hercegovinancov je na nasem kráji obrambo najslo. Eti zdaj nikak nescso nezáj idti, ráj szo volni mrêti. Vö sze je zvedlo, ka törci szledi nebi obdr'zali, ka zdaj szo volô kázali dati hercegovincarom za vo'o mirênya. Eti li tô právjio, ka orosjé do szlêdnyega csloveka z-rôk ne pisztijo. — Kak sze zdaj vidi, herce-

govinanci szo od szvoji prijáteli namali pomágani. Pri táksem dugoványi sze vöter vszigdár obrácsa.

V-Spanyolszkomországi sze boj ete dnih dokoncsó. Dvá bratánca szta sze za koronô borila. Te sztarêsi, Karlosz, tri lêta sze pretiszkávo, naj nyemi mogocsno bode na trônus szêszti. Tô je za orszáq velika nevola bila. Ka lüdi i vrêdnosztí v-tom vrêmeni na nikoj prislo szamo zátó, ka naj ete ali ov korono dobi! Karlosz vidivsi, ka od nyéne vêksoj môcsi na du'ze nemre prôti sztáti, szvoj na máli broj raztoplen sereg i z-tém orszáq povrgo i na francusko zemlô odiso. Spanyolszko szprávisese ete dnih vküpszelo i melo de zadoszta szkoncsávati, csi na kráci pá kákse zburkanye vö ne vdári, ár tô ognjeno krv majôcse spanyolszko lüsztvó cseresz nemirovno.

Francuskomországi zebéranye poszlavcov za szprávisese sze nê dávnok dokorcsalo. Francuskom nêga krala i nê caszara. Napoleon caszara szo predlêdami v-szlêdnyem boji odtirali i od tisztimáo orszáq reszpubliko má z-ednim od szpráviscsa do gvisna lêta zebránim predsxednikom. Vnôgi, nájmra táksi, ki szo sze viszike csész'i i imánye dobiti csakali, szo skôz na tô delali, naj sze králesztvo, ali caszarsztvo nezáj posztávi. Ali nyihov trüid je zaman bio. Országa lüsztvó z-velkim brojom tákse poszlavce naszprávisese poszlalo, steri szvojov vecseznosztjov reszpubliko bode v-'zitki obdr'zali.

Kêpi preimenitásov.

Baron Sennyey Pavel.

Nas orszáq má vnogo preimenitásó, ki szo sze v-ednom ali v-drügom táli obcsinszkoga dugoványa na prêpomágonyi hválo i zahválnoszt priszlü'zili. Ete vszáki domovincsar 'zelé poznati. Zátó vszákom broji bode od táksi velikoglaszni mo'zôv kêpi, naj sze szlisijo steroga sté sztrána politike: ki je vucsén i pameten, vszigdár de táksi naj szo szlisi k-steromi sté sztráni i naj je kákse ga sté vadlúványa cslovek.

Najoprven naj sztojita vrêdi dvá mo'zá, od steriva je doszta csüti.

Sennyey je vu Zemplémszkom vármegyövi vu 1824-tom leti rodjen z-jáko bogate rodbine. Sôle dokoncsavsi v-szvojem vármegyövi csésztnik bio, od etec je v-Becs kancellárii imenüvan i 1848-mom leti na szprávisese za poszlavca zebráni bio. Prôti je bio vsze tomi, ka sze 48-mom leti szprávlalo i naszkoroma na szvojo imánye sze od szvéta nezáj potégno. Vu 1860-tom leti zuôvics na csészto ozvajeni bio i poctom vözvêvsi odno krátko vrêmen. do 1867-moga leta országa ravnanya v-rokaj meo. Gda je miniszterium goriposztávlen, Sennyey na szpráviscsi með velikási delaven bio i pomágo napraviti vezalo navküpnidugovány.

Vu 1872-gom leti za poszlavca zabráni szlisavsi sztrána Deáka; gda sztran Tisza Kálmána i sztran Deáka szta láni vküpsztôpila, te sze Sennyey z-nisterimi poszlavci od prvlêsega sztrána odlôcsó i právi sztran goriposztavo, steromi je on voj.

Sennyey vucsén cslovek i gda gucsi v-poszlavcovoj hi'zi je jáko poszlühsan.

Zsedényi Ede.

Ete cslovek polsztotine delaven vu obcsinszki dugoványaj. Zsedényi je 1805-tom leti, 18-toga máloga trávna na Lócsi od evangel. sztarisov rodjen. Za pascslivnoga i zapametnoga csloveka je bio szpoznan i 'ze vu 1833-jem leti na szprávisese

je za poszlavca zebráni. Zsedényi kak poszlavec k-onomi sztráni sze szliso, steri je prôti bio tomi, ka sze pred 48-mom leti godilo, záto ka szo tê tak miszlili dobro vesiniti domovini. V-eti letaj vecskrát veliki csésztnik bio. Po 48-mom leti v-szvojoj szamoscsini 'zivo i vörtivao. 1859 tom leti sze Zsedényi pá na prêpokázo kak te naj

Povôden.

véksi protivnik onomi pátensi, steri evang. cérkev od szvoje szlubo'zcsine steo szpraviti. Te je Zsedényi za szvojo protivnoszt na 8 mészce temnico oszojen, ali komaj je szvojo kastigo zacсно, 'ze sze vrêmen obrnolo i vu 1860-tom leti 15-toga riszálszcseka vödanim pizmóm pátens nezáj potégnyeni i Zsedényi z-szvojimi pajdási vréd szloboscsino nezáj dobo.

Noszkoroma Zsedényi 'ze pá velki cs'sztnik bio, ali tó je nétrpelo dugo. Od 1865-toga leta máo je Zsedényi na vszákóm szprávisci kak poszlovec delaven bio. Jáko sze szkrbi za dugovány szvojga vodlúványa. Nepresztrano

vnogo pénezdarúje na cérkve i sôle. Láni je za glávnoa inspectora zebráni i te túdi 20 jezér rainskih düüvo. Zsedényi je ledicsen cslovek i kak csüti szvojga vrédnoszti naj véksi táo na dobrotliven cil bode darüvo.

Baron Sennycy Pavel.

Za lüszto potrečna jesztvina.

I. Preobrácanye jesztvine.

Za hranénye potrečno blágo sze za jesztvino imenüje, ár ono, ka vu nami kak télo 'zivé, je za 'zivot téla preobrnyena hrána. Po táksem je lehko znati,

Zsedényi Ede.

ka cslovek more jeszti, ka naj 'zivé, stera szo ona jela, stera zdrávje obdr'zijo, mócs na delo nepresztrano ponóvlajo, i po szapanyi, po znójenyi i po drügi vólosanyaj szka'zúvavni zgübicsek domesztijo. Vnógi módzi m'zóvje 'ze od nigda zgrün'ávajo, stera szo najprilics nésa jela za hranénye csloveka.

Na kráci mo gucsali od vsze ono, ka potrečno znati od právoga hranénya.

Hraněnye ne visí jedino od krvi, nego od toga, ka sze krv kak najhitre ponóvi.

Csi stoj má penez velko sumo i csi z-ete sume 'zivé, eto sumo pocira, tepa more sztoza 'zivetí, ka z-etov sumov priprávi i tó je tak mogóse, csi sumo penez kak naj hitre vecskrát preobrné. Z-krvjôv sze rávno tó zgodi.

Eto z-ednov példov csém bolje poszvétiti. Mislimo szí dvá trszca, vszáki má 100 rainskih i tak szta vglíh premocsniva. Mednyima je razlocsek ete naszledüvájôcsi: te eden vszáki tjeden dvakrát 'zivino küpi, eto na szenye 'zené i pôleg odaje 5 rainskih dobicska má. Te drügi za 100 rainskih szüknyo küpi, eto v-ednom mészeci vsze z-odá i sztoza 25 rainskih má dobicska. Steri je bôgse obhodo medtima dvôma? Szüknye tr'zec, ki z-100 rainskih 25 rainskih dobi, ali 'zivine tr'zec, ki szamo 5 rainskih dobicska má? Vszakojacski te szlédnyi. Ár te prvlési na 'zivilénye szamo 25 rainskih má, te szlédnyesi oszemkrát pét, tepa 40 rainskih má. I kak je tó mogocsno? Szüknye tr'zec penez edenkrát obrácsa v-mészeci, pokedob 'zivine tr'zec v-tisztom vrémeni tó oszemkrát vcsini.

Tó je rávno tak pri dvôma cslovekoma. Te eden toliko krv má, kak te drügi. Tó je pri nyima suma penez; tó je jedino. Ali preobrácsanye je né jedino. Te eden mocsno delo oprávla i sze dobro hráni. V-deli sumo, krv, vödá; vszákom vdárjenyom z'hamricsom po szapanyi téla eden táo odide, po vszákom gibanyi sze nyemi znójenyi krvi eden táo vöodlôcsi; suma sze nyemi frisko preobrné i pri tom dobro delo má. Te drügi, te nevolen, pomali vödá, krv, ár nedela; z-krumpisi 'zivé, ka je jedino lagoja hrána, i tak vödána suma sze nyemi namali povrné i csigli suma tiszta osztána, pomalno preobrácsanye je zrok, ka táksi nevolen, manyák escse miszliti, pokedob ov v-téli i v-dühsi z-drav i biszter.

Krv sze more kak najhitre ponóviti. Tó je to najvékse.

II. Obdelanye 'zeloca.

Najvéksa potrebesina je pri hraněnyi szilno preobrácsanye krvi i záto li táksa hrána zdrava, stera od dela i od csiněnya zgübleno krv 'zitka na hitroma zná domesztiti.

Táksa jesztvina, stera malo zdr'záva z-toga, ka je potrebnó za krv, ali eto malo szilov na krv preobrácsa, je bôgsa od one jesztvine, stera vnogo zdr'záva z-toga, ka je potrebnó za krv, ali eto sze na krv tesko i pomali preobrné.

Denem példo: Poszvedocseno je, ka lüpinye szilja, csiszti otrôbi, vnogo zdr'závo z-belocsenárasza, méoke i kojne mászcsave, z-eti od csizste pseniczne mele vecs vu szebi zdr'závo i edem mó'z vnogoga znánya tó porácsao, ka sze naj otrôbi vecs re nücajo za zaimecsko, nego zmelov vküpzmešavsi za clovecse hraněnye.

Ete vucslen isztino gucsó, nego nyagovo porácsanye nebi za haszek bilô, ár cslovcesi 'zalôdec nêma tolko cajta i trplivnoszti, kak ti vucslen, ino csiglih isztina, ka vnogo tákse kojne otrôbi v-szebi zdr'závo, stero sze za krv nüca, ali eto záto niksega 'aszka nêma, ár obdelanye 'zelôca nê tákse, ka bi otrôbe szilov lehko na krv obrnôti mogocsno bilô.

Záto vezigdár táksa hrána bôgsa, stera sze frisko i lehko na krv preobrné.

I tó tüdi potrebnó znati, ka ednaféle jesztvina skódna i premenyávanye na zdrávje i na hraněnye jáko hasznovitno.

'Zmaj jesztvine tüdi krôto vágatno i vu jesztvinaj nücanye zácsimbe na hraněnye gledôcs jáko potrebnó. Pascslivi delavec szvojo 'zeno hráni, ali dobra vertinya, stera 'zmajno, zdravo hráno priprávi, mó'zévi k-deli potrebnó môcs bolje povno'zi, kak bi tó miszlila.

III. Káva.

Po ednom od jesztvine mo zdaj gucsali. Bogáci lehko prebérajo i nájdó ka sze nyim vidi, szükcsino trpécsaga csloveka prázen 'zalôdec vsze za dobro vzeme. Od eti nemo gucsali. Naszledüvalimo szrédnyo pôt, po steroj oni hodijo, ki mocsno morejo delati, ár nyim szamo tak mogocsno 'zeno i deco hrániti, pri steri sze vertinya more szkrbeti, ka naj mó'z i deca zdravo esztvino dobijo.

Szrédnyega zlocseka lüsztvá najvéksi táo vgojdno z-belim krühom kávo zajtrkiva.

Vnôgi pita: jeli je káva jesztvina, ali pitvina, sterov szí 'ziho od'zenémo? Jeli je zácsimba? vrásztvo ali csemér?

Na eta pitanya gvisen odgovor vucseniki nevejo dati. Ár kávo na szvétí za hraněnye cseresz vnogo lüsztvá nüca, sztoza tó na szledüjo, ka je káva nücliva csloveki.

Po vnôgi zgrüntávanyaj tó právjio, ka je káva ztála zácsimba, ztála vrásztvo.

(Nadale.)

Kákse je právo blázensztvo hi'ze.

— Prepovedávka. —

Jáko sze na réci nájde táksi cslovek, ki bi szvojem sorsí zadovolen bio. I dönok, nikaj je né leh'zé kak tó.

Med ete lidi sze szliso Stevan vért i nyagova 'zena, Kata. Mela szta lepo vrédnoszt, z-toga szíromáke tüdi kaj doszég-nolo i na díko Bogá szta vszigidár darüvala. Z-veszeljôv szta delala, ár nyima rôk delo je blagoszlov korunüvo; lübila szta eden-ovoga, kak ti edna dühsa i télo, postüvala szta Bogá, kak szvojega szkrblivnoga i dobretlivnoga ceso; záto né sze trbé csüdivati, csi Stevan vért vüpo tó praviti, kacsi jeszte na szvétí blázensztvo, eto sze pod nyagovoj sztréji nájde.

Zadovolnoszt, delo, Bogá bojasznoszt, mirovna dühsnazvész: zivilénya blázensztvo sztvori.

Lépi letosni vecsér je bio, 'zivat sze na pocsinék széla, zvonec 'zivine 'ze dávnó za tüho i vészi mirovcino szemo na drevji szedécsi küri szo zmôtile z-kriesom szekavsi edna to ovo za meszto. Blizi pri dveraj prekleta eden szto sztaô presztréti z-belim sztolnimprtom, i okol sztolo stiri sztolci szo csakali hi'znye lidé. Dveri od ceszte szo sze odprle, vért je domô priso i Sekas hi'ze paszkács pesz sze prednyaga pascsó i z-cmünkanyom pokázavsi veszeljé.

— Ka szo mi prineszli, ocsa? — pito te nájmlájsi pojep.

— Edno prigyischo modrisa i jagode.

— Zakój szo né prineszli fticsne bilice i mále fticse? — pito te véksi pojep.

— Ka bi ti pravo, csi bi tebé z-ocsine hi'ze odneszli i od sztarisov vkraj vzéli? Ftica svoje mále tüdi lübi, i málomi fticsi je gnezdô tó, ka je tebi ocsé hi'za — odgovoro ocsa i deca zatühila.

Na szkoroma sze vecsérja szkühala, mati je veliko zeléno szklêco na szto na mesztíla i vszáki sze na szvoje návadno meszto szeo. Deca szo pred jelom na glász bogá molili i potom szo zacsnoli grabiti szparne szklêce.

Delo, gibanye je 'zivilénya najvrédnéša zácsimba, eto je Stevan vértá prôszto vecsérjo o'zmahilo. Mála je bila ali dobra ino zadoszta. Po dokoncsanoj vecsérji deca na glász blagoszlov zmolila.

— Letosz szam né csako tak obülen pôv — oglászo sze Stevan vért, gucs zacsnovsi po vecsérji — 'ár leto je malo szüho bilô, i vis, Bôg je dönok pokázo szvoj blagoszlov.

— Ki postüjo i lübijó Bogá, ete ne zavr'ze — právla Kata i krotko szmejavi na mó'zá poglednola, tak da bi né dávnó odzdávanya prisla.

— Vidis Kata! — právi nadale vért — v-petnájsztom leti szam brezi sztarisov oszto, né szam meo odvêteka, né pomágacsa, ki bi na mé pogledno; v-dvajszetom leti szam escse szíromák bio, v-deli drüгим lidém szam sze trüdo, potio i Bôg

me pomogo. Krüh szam szi z-obôjimi rokâmi poiszko i dönok szam znao toliko sztrâni djâti, ka szam priso na tolikâjse. Hej, moja drága, nê szamo v-leti, nego v-zimi szam tüdi delo. Gda sze drügi cslovek pri pécsi v-tegüvo, jaz szam korble pleo ino kaj drügo delo. Na protoletje je jáko prav priso, csi szam za 30 ali 40 rajnskih meo blágo odati i nê me je trbelo priprâvlenomi szégnoti.

— Za isztino, ocsa, od tébe vu vészi vszigdár dober glász bio csüti — právla Kata.

— Pa gda szam od toga zacsno premislávati — gucsó dale Stevan — ka bi szi edno k-meni sikajôcsó 'zeno poiszko, z-ocsmi me je szkuza vujsla, miszlivsi, kákxa postena deklina bi te za mo'zá zéla, tebé szíromáká, ki niti nêmas ognýiscsa.

— I szi tákse mislênye meo v-glávi, moj lübléni m'ô'z? — pitala 'zena. Jaz pa znam, ka vszáka deklina li tebé hválila; i vnogokrát szam od veszeljá jôkala, ár szam te lübila, jôkala szam v'-zaloszti, miszlivsi, kapa csi tvoja 'zena drüga bode.

— Tô me nê zoszagalo, ka ne dobim deklino za 'zeno nego tô, kama mo jo neszo, ár sze me kucsá podérala. Trüdne stiri lêta szam delo, ka szam szi edno hi'zicsko szpravo, v-steró szam te domô prineszo i stera zdaj za stale szlû'zi.

— Dobro znam jaz, drági moj m'ô'z, ti szi nê taksi bio, kak ovi mlado'zenci. Nê szi iszko ponedelaj ostario, vnocsi szi nê lankivo, nego nôcs dén szi sze v-tvoji máli gorica'j zdr'závo. Za tô szo te moj ocsa vszigdár hválili i tô je mené tak veszelilo.

— Gda me je hi'za gotova bila, vsze szam meo, szamo escse edna dobra 'zena, li ti szi fal la — pravo Stevan i od veszelja blizkécsimi ocsámi glédavsi na 'zeno jo za rokô prijo.

Blá'zeni szo táksi o'zenyeni, ki szvojga 'zivlênya vszáko ocanomignyeno vrêmen' brezi oszramotênya znájo naprêprineszti, sterim sze 'zenitev po letaj ne raszladila, nego eden ovoga lübéznoszt vszáki dén tém bolje po véksala.

Tak je bio ete pár. Sztôkrát szta tô na prêprineszla, i dönok szta zveszeljom po szlûhsala, tak da bi sze vcsérâj zgodilo.

— O, escse sze itak szpominam na ono vrêmen, gda szi knam priso, i szi mené od pokojnoga ocsó oproszo — zacs — nola pá Kata. Isztina ka szam sze na tô malo zoszágala, ali záto me nê trbelo doszta rátati, ár szam te jáko lübila.

— Sztáksov bojazosztjov szam te oproszo, da szam znao, ka szo vnôgi na tébe glédali.

— Tak da bi vcsérâj bilo, tak pômlim na tiszti zadvecsarek. Kak szam te várâla, nê szam znála od sztrahá kama.

— I tam szte me obdr'zali na vcsérjo, i szam te zárôcsó.

— I za dvá mészeca szi mené domô prineszo v-tvojo málo hi'zo.

— O, Kata! — pravo zdühányom vért — v-prvi letaj me 'zmetno sztanoló, ka szi zmenom vréd do vécsara delati mogla; ali trôst me nê vkano, Bôg me pomogo i zdaj nêmas zroka na to'zbo.

— Te szam sze tü nê tô'zila; tak sze mi zdi, da bi ti prvé deszét lét, deszét dnévi bili.

— Dôbila szva deco, lêpo i zdravo, te sztarési de mi dnesz-vütro 'ze v-deli pomôcs.

— Za isztino, nêga tak blá'zeni lidi, kak szva müva!

Tákse je bilô Stevan vértâ 'zivlênye. Vszáki vcsér je

tákxi gucs teko. Pri nyagovoj hi'zi je nê csüti bilô szvajenyá, nyefke; vsze je lübéznoszt olêpila, vsze je jedínoszt polêh'ze'zilo; vsze je zadovolnoszt povno'zinolo i vsze je Bogá bojazoszt po szvétla. I csi známo, ka Stevan vért dvá lêpiva pojba meo, gvisno známo praviti, ka Stevan vértâ blá'zensztvo dopunyeno bilô.

Popêvka.

— Z-Vogrszkoga. —

Nedopüsztijó nebésza,
Ka bi tvoj bio, drága moja;
Ali kam'koli me príditi,
Me sercé to nezatáji.

O lagov sors, morem idti —
'Zmetno mi je tô trpeti;
Z-bôgom tak 'ze drága moja,
Jasz ti naj bom miszel tvoja!

Morávszky F.

Razlocsne glászi.

— Povôden. Nikak sze nemre nas ország od neszrecse rêsiti. Komaj ti edni pretrpijo nyih doszégnyeno nevoló, 'ze zdrügoga kraja csüjemo kricspomáganya. Ete dnih z-Dünaja vövdárjena voda cseresz vnogo kvára zroküvala. Eto sze z brojom zdaj escse nemre vöpovedati. Toliko je gvisno, ka kvár vnogo millionov zadene, vise jezero-jezér lüsztvá od povôdeni vu kôdiski sztális szühnyeno. V-Becsi povôden tüdi vnogo kvára vcsinila. Od Po'zona do Mohácsa szkoro v-ednom tekôcsi povôden várâse, vészi i nyiva zaprávila. Komárom várâs z grádom vréd dvá dni poléan bio. Lüsztvó komaj 'zitkom vujsló. Pri Komáromi Vág v-Dünâj tecsé, geto voda Dünaja jáko otekla, voda po Vági goritekla i sze na vszekraja razlejâla. v-Gyórvármegyövi 56 meszta szo pod vodi, geto je tam Rába tüdi vövdárila. Esztergom, Vác várâsi szo vodi. Eti v-glávnóm városi povôdem nazgrüntano doszta kvára vcsinila. Novi-Pest (edno málo meszto, odetec edno vöro dalecs) pod vódi sztoji i sze 'ze 40 hi'ze porüsiló. Presztrasno je viditi ka je tü voda naprávila. Tü je bilô edno pét naprávnic, zdaj nêga ni edne. Pitao szam ednoga: gde szo pa te naprávnic? i zládja me zrokôv kázao, odgovorsi: tam szo bilé, gde zdaj eni tören z-léda plava. Do Budapesta tak da bi cslovek mörje vido. I tü tüdi vnôgi szapôtni mlini i drüge naprávnic vódi sztojijo. Gornyi pa dolnyi táó Budapesta pod vodó priso. Lüsztvó je v-ládja na szüha meszta pod sztrejo odszeljeno. Nisteri szo szkôz sztrêje vujslí. V-hi'zâj blágo szém tam plava. Na büdinszkom táli escse véksa nevolá, ár Büdina ni'ze le'zi i tam várâsa najvéksi táó voda polejála. Edno 30 jezér lüdi je od povôdeni od tirano. Ete zdaj várâs hráni. Stiri dni léd nepresztrano só. Hi'zno blágo i vszefelé drügo viditi bilo, ka je voda tá neszla. Nise Budapesta sze Dünâj na dvé veki vcseszno i med tém eden velki otok le'zi, na sterom devét veliki vészih szojo. Pred létami z-etih edna véka zadelana, ka naj Dünâj szamo v-ednom meszti tecsé. Escse ni'ze pri Ercsini sze léd sztavo i szkoro na deszét klaftrov viziko je vodó zasztavo. Eto sztávlanye léda prinasz povôden zroküvalo i 'ze malo falilo, ka je nê cêli Budapest polejan, te je voda ono vise szpominyano zadelano véko vtrgnola, potom voda cêli otok oblejála i dvá dni niscse nê znao, ka sze tam zlidmi zgodilo. Po eti szíromákâj nevôli sze Budapest rêso povôdeni. Na otoki lidje szo sze na hi'zâj, v-koritâj i v-kopanyâj od szmrti obvarvali, dokecs szo pomocs i 'zivis dôbili. Ki szo vidli, právjio, ka presztrasno glédati, kákxa nezgrünteno velika nevolá. Voda zdaj po Pest vármegyövi kak mörje tá tecsé. Ad kvára mo escse szledi csüli. Voda je v-Budapesti najvisisa na 24 sztopájov bila i eden

dén sze komaj 2—3 pálece posznati bilo, ka sze pomensáva. Pod várošom za vöpelanya grdöcse napravleni 'zlebôvje szo zadelani, gda je voda na 16 sztopájov prisla, naj po té 'zlebôvje voda váras nepride. Z-'zlebôv je voda szapôtnov mocsjov nôcs-dén vecs mesztaj vövelesana. Zdaj na oprven ti okvarjenim sze more pomöcs dati. 'Ze edno 100 jezér rainskih vküppobráno. Od kralá je 61 jezér, od kralice 10 jezér rainskih poszlano. Zvön toga de sze ország tüdi za pomáganye szkrbo, ka po toj velikoj ne szrecsi kak najmenye kôdisov osztáne.

— **V-Zombori** nê dávno eden szabô steo vráble sztrêlati, kak zpüksov nadvor ide, püksa pôcsila i sztrláj szabôla blízi sztojécsemi ocsi v-glavô zleto. Ocsa vcsaszi mrtév gráto, szin sze pa szam szebé sô zglászit.

— **Vu Nagy-Körös** várasí szta dvá csloveka drügacsila banke, nájmre 10-ke i 100-nyeke i kak sze vözvedlo, vcsaszi szta v-obvarvanye vzétiva.

— **Z-Máramaros-Szigeta** eden csésztnik 4700 rainskihmi za vöplácsanya delavcov na Sugatag bio poszlan. No pôti szo ga razbojniki morili i pêneze vkraj vzéli. Ali da od bank broji szo gorizamerkaní, miszlijo vmorce vrôke dobiti.

— **Székes-Fehérvári** ednomi csloveki edna 'zenszka pôleg 120 rainskih 'zója 400 rainskih poszôdila. Eto szo lidjé zacsüli i gda je pri prvoj prilíki 'zenszka v-cerkvi v-sztolico szêla, vszi szo sztolice vöodisli. Eto je 'zenszko tak oszramotilo, ka sze domá száma szebé obêszila.

— **Na Zagrabecskoj** vszevucsisztvi eden vucsenik za volo lagojega oponásanya na vözaprênye bio oszojen, eto je ove tak szvadilo, ka szo prôti vucsitelnikom puntario napravili i tecsasz szo sze nikak nê zmérili, dokecs te vözaprêti nê nezaj püscsen.

— **V-Po'zonvármegyövi** 'Zigárd vészi eden poloabdelavec zláto gosztüvanya dr'zo. Mô'z je 75, 'zena 67 lét sztara. Obadvá szta escse zdraviva. Máta 13 déc i 30 vnük.

— **Pri Putnokí** szo financi svércare dohána opazili i gda szo té z-vélke ceszte finance várali, na nyi szo zácsali sztrêlati. Svércarov je 9 bilô prôti 4 financov. Svércarom szo financi 4 konye bujli, eden svércar i eden financ je ranyen. Szamo dvá svércara szta zgrableniva 2—12 centom dohánom, ovi szo vujšli.

— **Vnogo sznegá** szpadnalo v-preminöcsen mészeci. Od vsze krája csüti bilô ka vnogo vukov i vecs mészta szto vucké lidi pojeli.

— **Pén-cslovek.** Ete dnih eden táksi cslovek v-Budapesti zdávanye dr'zo, ki nêma rôk, iê nög. Tak szo ga narocsáj v-cérkev nezli i naszto posztavili. Mlado'zenec je 23, szneha pa 22 lét sztara. Pri cêrkvi vnogo lüszta csakalo, geto szo ji nê v cêrkev püsztili i pozdávanyi gda szo z-cêrkvi vöprisli, ospotávno szo sze szmejáli, ka je jáko grdo delo bilô.

M á l i v é r t.

Od vértov vnogokrát csüti to'zbo, ka jo zemljé pôv vszigdár lagojesi i csi nyia stoj právi, naj bolje gnojijo, od govárjajo, ka tô tak známo, szamo ka nêmamo z-kém. V-tom je rávnok falinga, ka vértovje sze ne szkrbijo, kak bi nyim mogocsno bilo za potrebesino zadovolen gnój vküpszpraviti. Zemljé môcs vszáko leto nepresztrano vövlêcsti i rodjenyé znikém nepomágate, nemre naci priti, ka táksemi vérti zemla zlagojim povom plácsa. Prinasz povszed vértovje li na zrnye vértivajo, od mesza vérsztva niscse nikaj ne vé. Ja, praj, tô je li za velike poszesztvare! Nê rêszan! Máli vért tákse vérsztvo tüdi jáko lehko nüclivo pela, csi szi tô ka má csedno zná na edno i na drügo nücati. Meszô vszigdár dobro cêno má i pôleg toga zemla gnój dobi. Ki tô právi, ka nêma za tô potrebe sztvári: gda tele na szvét pride, naj ne odá vcsaszi, tak tüdi komaj pesznico velke praszce naj ne zaprávi, i vido de, ka po málom vrêmeni deszêtkrát tolíko dobi kak da bi je vcsaszi ôdo. Lüszta je 'ze tak navcseno i ne vé sze k-nüclivomi navaditi, právivsi, ka nemre goriszkrmiti. Tô szamo vszáki tak miszli, ali szvojega szküsávanya ne vé.

— **Szkrmlávanye konyov** v-országi na prêpomocsti, szo edno tiváristvo szprávla goriposztaviti. Eto tiváristvo de szo szkrbelo, ka na szenyi véksi várasej konyôv nagléd vöposztáv-lanya bode obdr'záno i vértovje lépi konyôv velíki lon dobijo. Na táksa szenya vnogo küpci pridó escse ptühinszki országôv. Eto za vértó i za ország jáko nüclivo bode.

— **Szkrmlávanye 'ziváti** vszákomí vérti, ki eto pametno zná pelati, lépi haszek prineszé. V-nisteri zvöcsnyí országaj vértovje szkrmlávanye 'ziváti z-táksov szkrblivnosztjov pelajo, kak kákosté drügo delo pri vérsztvi. 'Zivát vszigdár dobro cêno má. V-Francuskomországi máli vértovje 2—300 rainskih za 'zivát dobijo brezi velíki sztroskov i trüda. Francusi szo nê zadovolni, ka vnogo 'ziváti prikrmijo, nego ka sze naj 'zivát otücsni nê na máscsavo, li na meszô, ka tak mehko meszo dobi, ka sze z-jezikom raztopi. Edna tak otücsnyena mláda kokôs sze za 2—3 rainskih odá. Za eto krmlenye je edna poszobna skér na právléna, z-sterov sze v-ednoj vöri blízi 700 kokôsi na krmlijo.

— **Zmôcsaj** 'ze tüdi zmestriov rédijo 'zivinszkoga lója. Táksi zmôcsaj nê tak finí kak te isztinszki ali záto dönok zdrav i 'zmajhen i vu varasé szíromosko lüszta fáli i zdravo máscsavo dobi.

— **Krotki závci.** Vu Nemskom — i Angliuskomországi máli vértovje tak kak velíki poszesztvarja ol nistera léta krotke závco szkrmlávajo i sztoga nyim velíki dohodek pride. Tô szo nê toga plemena závci, stere mi poznamo. Té szo nikaj ne vrêdni. Té závci, od steri guesimo, szo rávnok táksi i tak velíki kak ti ovi závci v-pôli; razlocsek je tô, ka ti krotki závci szi podzémlov sztan napravijo, szlépe i náge kotijo. Té závci 3—4 kilogramm 'zmécsa májo, meszo je 'zmajhno i kô'za tüdi dobro cêno má. Vszáki mészec 6—8 mládi sze zkotijo. Krotki závci szveklôcsó, doszta zráka i csisztôcsó lübijó; v-krmi je nê prebéras, náj ráj jê szino, krumpise i mále véke.

— Ete mészec sze v-pôli, v-goricaj, v-ogradaj delo zacsno. Kak de stoj deláven, tak de sztoga haszek vido. Dober vért szi zná vsze tak zravhati, ka pri nyogovom vérsztvi niti eden sztopáj zemlé zamán ne osztáne.

Stajarci szo láni za szadü blízi 300 jezér rainskih dôbili.

Vina lanjszki pôv je bio: Francuskom 70 millionov, v-ausztrii i v-nasem országi 33 millionov, na Tallianszkom 28 millionov, v-Spanyolszkom 9 millionov, v-nemskom i v-ruszkom 500 jezér akôvov.

Szilje. V-preminöcsen meszeci za tratvo lagoje vrêmen bilo. Prve tjédne mészeca velíki sznég szpadno, vo'znya henyalo, escse 'zeleznepôti szo tak zapihane bilé, ka edenkrát oszemdni nê mogla vo'znya idti. Mészeca szlédnye dnih pa povôden tratvo zadrnola, ár kre Dünaja vszáki za szvojo 'zivlênýe obarvati sze szkrbo. Cêna je bila: psenica 75 kilogramm 'zmécsa 9 rh. 90 kr.; 'zito 70 kilogramm 'zmécsa pohektoliteri za 7 rh. 80 kr.; jecsmen 62 kilogramm 'zmécsen po hektoliteri za 6 rh. 80 kr.; ovesz 37—41 kilogramm 'zmécsen po hektoliteri 8 rh. 90 kr.; kukurca 73 kilogramm 'zmécsa po métercenti 5 rh. 30 kr. Tak právijo ka szo szilji cêna bolje prezdigno, ár povôden vnogo kvár vcsinila. — I zdaj 'ze vszefelé jesztvina dragsa. Tém od povôdeni od plôdjenim vszáki dém 12—15 jezér kolácsov krüha pecséjo, ár té szo zdaj nájmre z-krühom hránijo. — 'Zivinszko szenye: pár volov za 270 rh, 100 kilogrammov za 51 rh. 90 kr. Dojne krave pár 265 rh., za meszáre po 100 kilogrami za 50 rh.

Glászi réditela.

Zalavármegyöva, z-kraja Bakse i Szpôdnye Lendave od vecs postüvani stitelov szam 'ze vecskrát dobo piszmo proszivsi mené, naj nekaj pisem od poszlavcov esinênýa na szpráviscsi z-nyihovi krajov. Na eto nyim zdaj drügo nevem odgovoriti, ka zná biti ka de mi mogocsno nyihovo 'zelenye dopuniti szledi, csi sze v-tom táli kaj zgodi.

Podgovoren réditel: **Agustich Imre.**